



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lukáše Hloucha v právní věci žalobce: **M. L.**, zastoupen Mgr. Ing. Janem Boučkem, advokátem se sídlem Opatovická 1659/4, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2021, č. j. 3 A 236/2018-39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 13. 8. 2018, č. j. MHMP 1247540/2018, byl žalobce uznán vinným z přestupku podle § 15 odst. 1 písm. a) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v relevantním znění (dále jen „kontrolní řád“), kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 10 odst. 2 kontrolního řádu neumožnil kontrolujícímu výkon jeho oprávnění stanovených tímto zákonem a neposkytl mu potřebnou součinnost, neboť na základě výzvy k poskytnutí součinnosti - předložení mobilního zařízení s nainstalovanou mobilní aplikací UBER, a to za účelem zdokumentování historie/seznamu počtu jízd z účtu řidiče UBER, v rámci kontroly zahájené dne 10. 4. 2018 v 9:51 hod. na K. n. 501/39, P. 2, žalobce jako kontrolovaná osoba s výzvou nesouhlasil a neumožnil po předchozím projednání provést zdokumentování údajů nacházejících se v mobilním zařízení. Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 100 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 10. 2018, č. j. 71/2018-190-TAXI/3, změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že mezi slova „kterého se“ a „dopustil“ vložil

slovo „úmyslně“. Tímto rozhodnutím rovněž žalovaný snížil žalobci uloženou pokutu ze 100 000 Kč na 40 000 Kč a prodloužil mu lhůtu pro úhradu nákladů řízení z 15 na 30 dnů.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, v níž namítal nepřezkoumatelnost, zmatečnost a nesrozumitelnost napadeného rozhodnutí. Správní orgány dle žalobce nerozlišily, kdo byl kontrolovanou osobou a kdo povinnou osobou, ani jaké postavení měl žalobce. Žalobce se domníval, že nebyl kontrolovanou osobou, nýbrž povinnou osobou, a tudíž nemohl být uznán vinným z přestupku podle § 15 odst. 1 písm. a) kontrolního řádu, nýbrž pouze z přestupku dle § 15 odst. 1 písm. b) téhož zákona, přičemž v této souvislosti brojil též proti uložení pokuty, resp. její výši. Žalobce upozorňoval rovněž na porušení zásady subsidiarity podle § 10 odst. 3 kontrolního řádu a konstatoval, že je § 15 kontrolního řádu v rozporu s ústavním pořádkem.

[4] Městský soud v Praze žalobu rozsudkem ze dne 23. 11. 2021, č. j. 3 A 263/2018-39, zamítl. Městský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí správních orgánů nepřezkoumatelná nejsou, neboť z jejich odůvodnění je zřejmé, z jakého skutkového stavu správní orgány vyšly, jak hodnotily rozhodné skutkové okolnosti a jak je právně posoudily. Soud neshledal napadené rozhodnutí ve vztahu k určení postavení žalobce v rámci provedené kontroly za zmatečné ani za nesrozumitelné, neboť správní orgány konstantně označovaly žalobce jako kontrolovanou osobu.

[5] Městský soud se ztotožnil s žalobcem v tom, že povinnou osobou je osoba odlišná od kontrolované osoby a že je s kontrolovanou osobou v určitém vztahu, přičemž její součinnost je pro řádný výkon kontroly a dosažení jejího účelu taktéž nezbytná. Městský soud však konstatoval, že předmětem kontroly ve věci dodržování zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, v relevantním znění (dále jen „zákon o silniční dopravě“), může být jak dodržování povinností dopravce provozujícího taxislužbu, tak dodržování povinností řidiče taxislužby. Pro projednávanou věc je podstatné, že z protokolu o kontrole ze dne 10. 4. 2018, č. T/20180410/1/Fk, vyplývá, že kontrolovaným subjektem byl žalobce jakožto řidič taxislužby, který provedl kontrolovanou přepravu. Předmětem kontroly bylo plnění povinností řidiče taxislužby, mj. i povinnosti stanovené v § 21d odst. 6 zákona o silniční dopravě, v relevantním znění, podle něhož řidič taxislužby při výkonu své práce nesměl použít vozidlo bez taxamtru k jinému účelu než k poskytování přepravy podle § 21 odst. 4 téhož zákona (tedy k jinému účelu než k přepravě na základě písemné smlouvy). Žalobce byl tedy vyzván k součinnosti za účelem prokázání, že jako řidič plní povinnosti, které mu stanoví zákon, přičemž požadovanou součinnost žalobce dle protokolu o kontrole odmítl. Městský soud tak uzavřel, že žalobce byl v rámci předmětné kontroly kontrolovanou osobou, nikoliv osobou povinnou, a jako kontrolovaná osoba byl v souladu s § 8 kontrolního řádu vyzván k součinnosti, kterou v rozporu s § 10 odst. 2 téhož zákona odmítl poskytnout. Závěr správních orgánů, že tímto jednáním žalobce naplnil skutkovou podstatu přestupku podle § 15 odst. 1 písm. a) kontrolního řádu, považoval městský soud za správný. Žalobce byl totiž v postavení speciálního subjektu, jenž se může uvedeného přestupku dopustit.

[6] Městský soud přisvědčil žalobci, že povinnost součinnosti povinné osoby je ve vztahu k téže povinnosti kontrolované osoby subsidiární. Nicméně v nyní posuzované věci měl žalobce v rámci předmětné kontroly postavení kontrolované osoby, měl proto povinnost poskytnout požadovanou součinnost. Postup kontrolního orgánu, který jej

pokračování

v souladu s § 8 kontrolního řádu k součinnosti vyzval, nemohl být v rozporu se zásadou subsidiarity podle § 10 odst. 3 kontrolního řádu, když žalobce nebyl osobou povinnou.

[7] K namítanému rozporu § 15 kontrolního řádu s ústavními předpisy, resp. zásadou *nullum crimen sine lege*, městský soud konstatoval, že právní úprava dle § 15 kontrolního řádu ve vazbě na § 10 odst. 2 a 3 téhož zákona je formulována s dostatečnou mírou určitosti pro své adresáty, je proto se zmíněnou zásadou v souladu. Podle městského soudu není toto ustanovení ani porušením zásady zákazu sebeobviňování, jelikož osobu nelze nutit pouze k takovým úkonům, jimiž by přímo uznala protiprávnost svého jednání. Aplikace zákazu sebeobviňování je v dané věci omezena § 8 a § 10 kontrolního řádu, které směřují právě k tomu, aby kontrolní orgán mohl zjistit skutkový stav věci.

[8] Ani ostatní žalobní námitky neshledal městský soud důvodnými.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[9] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[10] Stěžovatel namítá, že nemohl být uznán vinným z přestupku podle § 15 odst. 1 písm. a) kontrolního řádu, neboť tohoto přestupku se může dopustit výhradně kontrolovaná osoba, kterou nebyl. Městský soud v tomto ohledu použil zcela iracionální argumentaci kruhem, když uvedl, že stěžovatel byl kontrolovanou osobou, protože tak byl uveden v protokolu o kontrole, a pokud tedy odmítl součinnost, dopustil se přestupku podle § 15 odst. 1 písm. a) kontrolního řádu. Stěžovatel byl jak v postavení kontrolované osoby, tak i osoby povinné. Stěžovatel totiž při kontrolní jízdě uskutečnil přepravu osob jako řidič dopravce Gevorga Hovsepjana. Po ukončení jízdy pokračovala další fáze kontroly, přičemž z protokolů o kontrole je zřejmé, že kontrola probíhala souběžně vůči dopravci i stěžovateli jakožto řidiči. Kontrolující osoby tak měly zvýšenou povinnost, aby zůstala zachována práva kontrolovaných, což se v nyní posuzované věci nestalo. Podle samotných kontrolujících pracovníků byl stěžovatel při kontrole dopravce v postavení povinné osoby, což však správní orgány i městský soud pouze přehlížejí. V tomto ohledu navíc městský soud odmítl pro nadbytečnost důležitý důkaz – na protokol o kontrole dopravce (Gevorga Hovsepjana) navazující rozhodnutí ve věci přestupku dopravce. Tyto důkazy mohly prokázat, že si byl kontrolní orgán dobře vědom, že je nutno bedlivě rozlišovat, zda stěžovatel vystupuje v pozici kontrolované či povinné osoby.

[11] Rozlišování kontrolované a povinné osoby má smysl především kvůli tomu, že stěžovateli bylo kladeno za vinu, že nepředložil dokumenty prokazující poskytování přepravy podle § 21 odst. 4 zákona o silniční dopravě, v relevantním znění. Povinnost doložit tyto dokumenty však leží na straně dopravce, nikoliv řidiče, který tak v tomto ohledu může zastávat pouze roli povinné osoby. Stěžovatel nebyl dopravcem, proto se mohl po řádném poučení dopouštět případné nesoučinnosti jako osoba povinná, nikoliv jako osoba kontrolovaná. Povinnost mít mobilní zařízení s nainstalovanou mobilní aplikací UBER za účelem zdokumentování historie/seznamu počtu jízd zákon o silniční dopravě nestanoví, a stěžovatel tak byl vyzván k součinnosti při kontrole neexistující povinnosti. Historie/seznam počtu jízd z účtu řidiče UBER nelze považovat za dokumenty ve smyslu § 21 odst. 4 zákona o silniční dopravě. Kontrolní orgán si navíc nemůže libovolně vybírat, zda požádá o vydání informací osobu kontrolovanou, nebo povinnou.

Pokud hodlal kontrolovat plnění povinnosti dopravce, měl se dotázat primárně dopravce coby kontrolované osoby; teprve pokud by ten součinnost neposkytl, mohl se obrátit na stěžovatele v pozici řidiče – povinné osoby.

[12] Podle stěžovatele vedlo uplatňování § 15 kontrolního řádu v jeho případě k porušení zásady zákazu sebeobviňování. Dle stěžovatele je toto ustanovení rovněž v rozporu se zásadou *nullum crimen sine lege*, jelikož odkazuje na vágní § 10 odst. 2 a 3 kontrolního řádu, přičemž takto nemohou být v demokratickém právním státě hypotézy přestupků stanoveny. V této souvislosti stěžovatel odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2011/10, z něhož dovodil, že zásada předvídatelnosti trestního postihu je zásadou ústavní; postih tak musí být založen na dostatečně určitém zákonném podkladu, a dotčená osoba tak musí mít možnost předvídat v přiměřené míře důsledky vyplývající z určitého jednání.

[13] V závěru kasační stížnosti stěžovatel konstatuje, že městský soud porušil jeho právo na spravedlivý proces, neboť nepřiložil k důkazu navržený spis týkající se provedení kontroly u dopravce Gevorga Hovsepjana, a i když pak následně provedl v rámci jednání částečně důkaz protokolem o kontrole dopravce ze dne 10. 4. 2018, č. T/20180410/2/Fk, který se dopravce týkal, neprovedl jeden z podstatných důkazů navrhovaný stěžovatelem, a to listinu Potvrzení o zabránění v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla ze dne 10. 4. 2018.

[14] Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti označil kasační argumentaci stěžovatele za vnitřně rozpornou, neboť stěžovatel uvedl, že nebyl kontrolovanou osobou, nicméně zároveň spekuluje o tom, zda byl kontrolovanou, či povinnou osobou. Žalovaný se postavením stěžovatele při kontrole již zabýval a za kontrolovanou osobu považoval stěžovatele coby řidiče s tím, že povinnost prokázat uzavření písemné smlouvy podle § 21 odst. 4 zákona o silniční dopravě, v relevantním znění, sdílel jak dopravce, tak i řidič. Vzhledem k tomu, že stěžovatel přiznal, že vykonává přepravu prostřednictvím aplikace UBER, byl vyzván k předložení mobilního zařízení s touto aplikací. Tím, že tak stěžovatel učinit odmítl, se dopustil přestupku, který mu je kladen za vinu. K neprovedení stěžovatelem navrhovaných důkazů městským soudem žalovaný uvedl, že se nejedná o opomenuté důkazy, neboť městský soud vysvětlil, proč k jejich provedení nepřistoupil. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

[17] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[18] Nejvyšší správní soud konstatuje, že se již zabýval ze skutkového i právního hlediska obdobnou věcí, v níž rovněž vystupoval jako právní zástupce Mgr. Ing. Jan Bouček, v rozsudku ze dne 3. 3. 2023, č. j. 5 As 39/2022-55 (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval:

„Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou stěžovatele, že nebyl kontrolovanou osobou. Pro zodpovězení otázky, kdo může být kontrolovanou osobou, jsou stěžejní definiční ustanovení kontrolního řádu. Podle § 1 odst. 1 kontrolního řádu „[t]ento zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávních celků, jiných orgánů a právnických nebo fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (dále jen ‚kontrolní orgán‘), při kontrole činnosti orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávních celků, jiných orgánů, právnických a fyzických osob (dále jen ‚kontrolovaná osoba‘)“. Podle § 2 odst. 1 kontrolního řádu „[k]ontrolní orgán při kontrole zjišťuje, jak kontrolovaná osoba plní povinnosti, které jí vyplývají z jiných právních předpisů nebo které jí byly uloženy na základě těchto předpisů“.

Z citovaných ustanovení lze dovodit, že kontrolovanou osobou může být subjekt, kterému zvláštní zákon stanoví povinnosti, jejichž dodržování je předmětem kontroly. Jádro stěžovatelovy argumentace pak spočívá v tom, že předmětem kontroly nebyly povinnosti stanovené stěžovateli (řidiči), nýbrž (...) dopravci. Dle názoru Nejvyššího správního soudu nemůže být sporu, že řidič může být kontrolovanou osobou, neboť mu zákon o silniční dopravě stanoví řadu povinností, které mohou být předmětem kontroly. Otázkou však zůstává, zda kontrolní orgány kontrolovaly plnění povinností řidiče či dopravce; pokud by se skutečně jednalo o kontrolu plnění povinností dopravce, jímž stěžovatel nebyl, pak by jej skutečně bylo nutno považovat za osobu povinnou [srov. § 5 odst. 2 písm. a) kontrolního řádu], a nebylo by jej proto namístě stíhat za přestupek kontrolované osoby.

V nyní posuzované věci je stěžejní, že kontrolní orgán v první řadě kontroloval povinnosti řidiče taxislužby vyplývající z § 21d zákona o silniční dopravě (zvláštní povinnosti řidiče taxislužby), který v odst. 4 stanoví, že řidič taxislužby je povinen „a) řádně obsluhovat taxametr a zajistit zaznamenání skutečného průběhu přepravy, b) ihned po ukončení přepravy pořídit jako výstup z tiskárny taxametru záznam o přepravě obsahující předepsané náležitosti a c) vydat cestujícímu doklad o přepravě pořízený jako výstup z tiskárny taxametru obsahující předepsané náležitosti, pokud o doklad cestující požádá“. Kontrolní orgán zjistil, že stěžovatel tyto povinnosti neplní, neboť taxametr ani nemá.

Zákon o silniční dopravě však umožňuje provoz taxislužby i vozidlem, které taxametrem vybaveno není. Podmínky provozování taxislužby v takovém případě stanoví § 21 odst. 4 zákona o silniční dopravě, podle kterého „[d]opravce je povinen zajistit, aby v den, kdy je vozidlem taxislužby poskytována přeprava na základě předchozí písemné smlouvy, bylo toto vozidlo vybaveno všemi smlouvami, na jejichž základě je přeprava v právě probíhajícím dni prováděna, nebo jejich kopiemi. Smlouva musí obsahovat údaje o přepravovaných osobách, datu a trase přepravy a ceně za přepravu nebo způsob jejího určení a nesmí být uzavřena ve vozidle

taxislužby nebo na jiném místě bezprostředně před zahájením přepravy. Při poskytování přepravy vozidlem taxislužby na základě předchozí písemné smlouvy se nepoužije odstavec 3 písm. c) a f); pokud vozidlo taxislužby není v souladu s § 21a odst. 2 písm. b) vybaveno taxametrem, nepoužije se dále odstavec 3 písm. d), e) a g) až i).“ Povinnosti řidiče jsou v tomto ohledu upraveny § 21d odst. 6 zákona o silniční dopravě: „Řidič vozidla taxislužby nesmí při výkonu práce řidiče taxislužby užit vozidlo taxislužby, které v souladu s § 21a odst. 2 písm. b) není vybaveno taxametrem, k jinému účelu než k poskytování přepravy podle § 21 odst. 4.“ Jak vidno, povinnosti řidiče a dopravce se do jisté míry překrývají.

Vzhledem k tomu, že kontrolní orgán zjistil, že stěžovatelovo vozidlo nebylo vybaveno taxametrem, bylo nasnadě zabývat se otázkou, zda tedy dodržuje povinnosti řidiče vozidla taxislužby nevybaveného taxametrem, tedy povinnosti vyplývající z § 21d odst. 6 zákona o silniční dopravě. Zjednodušeně řečeno, kontrolní orgán v takové situaci kontroloval zejména, zda stěžovatel poskytoval služby přepravy pouze na základě písemných smluv vyhovujících podmínkám uvedeným v § 21 odst. 4 zákona o silniční dopravě. Kontrolní orgán tedy nekontroloval dodržení povinnosti zajistit přítomnost písemné smlouvy ve vozidle (tato povinnost skutečně tíží dopravce), ale povinnosti uskutečňovat přepravy pouze za dodržení podmínek § 21 odst. 4 zákona o silniční dopravě, což je povinností řidiče. Jednou z podmínek přepravy podle tohoto ustanovení je přitom uzavření písemné smlouvy, kterou však stěžovatel odmítl ke kontrole předložit. Z uvedeného je zřejmé, že kontrolní orgán kontroloval plnění povinnosti stěžovatele coby řidiče, a stěžovatel tak byl kontrolovanou osobou.

Na uvedeném nemůže ničeho změnit ani stěžovatelův argument, že výzvu kontrolní orgán učinil teprve poté, co se již dozvěděl, že stěžovatel písemnou smlouvu nemá, a jednalo se tak o šikanu, které se stěžovatel nemusel podrobit, neboť již bylo zřejmé, že má být stěžovatel odpovědný za přestupek podle zákona o silniční dopravě. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že se kontrolní jízda uskutečnila na základě objednávky učiněné pomocí aplikace UBER, a kontrolní orgán tak měl důvod předpokládat, že bude písemná smlouva uložena právě v této aplikaci, a proto jej vyzval, aby předložil ke kontrole mobilní zařízení. Tomu stěžovatel nevyhověl, čímž naplnil skutkovou podstatu přestupku, který je mu kladen za vinu. Nutno též podotknout, že stěžovatel odmítl odpovědět na jakékoliv dotazy týkající se poskytování služeb prostřednictvím zmíněné aplikace.

Co se týče stěžovatelovy výtky městskému soudu, že argumentuje kruhem, když skutečnost, že je stěžovatel kontrolovanou osobou, dovozuje z protokolu o kontrole, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel zcela dezinterpretuje výklad městského soudu. Městský soud totiž z protokolu o kontrole vyšel jako z východiska, z něhož dovodil, koho kontrolní orgán hodlal kontrolovat. Nespokojil se přitom s pouhým přijetím kontrolované osoby uvedené v protokolu o kontrole, naopak ověřil, že této osobě zákon stanovil povinnosti, jejichž dodržování bylo předmětem kontroly. Právě závěr o existenci těchto povinností je zcela stěžejní a obrazně řečeno rozbíjí stěžovatelem tvrzený argumentační kruh.

(...) Není nutno prokázat, že si byl kontrolní orgán dobře vědom, že je nutno bedlivě rozlišovat, zda stěžovatel vystupuje v pozici kontrolované či povinné osoby. I kdyby si toho vědom nebyl, případné pochybení by šlo k jeho tíži. Relevantní tak je pouze otázka, zda ke stěžovateli přistupoval jako ke kontrolované osobě pouze v případě, kdy se jednalo o kontrolu povinností stanovených zákonem stěžovateli coby řidiči; tak se i stalo, jak již zdejší soud konstatoval výše. K tomu je třeba dodat, že pokud byl při kontrole, jejímž předmětem bylo plnění povinností [doprovce], považován za osobu povinnou, nijak to nevylučuje, aby byl

pokračování

souběžně kontrolován sám jako řidič v pozici kontrolované osoby, neboť některé povinnosti, které zákon o silniční dopravě stanoví dopravci, se překrývají s odpovídajícími povinnostmi řidiče, a plnění povinností obou těchto subjektů tak lze v některých případech kontrolovat souběžně.

Ke stěžovatelově námitce, že měl kontrolní orgán požadovat součinnost prvně po dopravci coby kontrolované osobě a teprve poté po stěžovateli jako osobě povinné, se zdejší soud nemá důvod podrobně vyjadřovat, neboť již dospěl k závěru, že v nyní posuzované věci byl stěžovatel kontrolovanou, nikoliv povinnou osobou.

Stěžovatel dále namítal, že § 15 kontrolního řádu je v rozporu s ústavním pořádkem. V tomto ohledu, obdobně jako již učinil městský soud, odkazuje NSS na dosavadní závěry vlastní judikatury (viz např. rozsudky NSS ze dne 11. 8. 2015, č. j. 6 As 159/2014-52 a ze dne 15. 12. 2016, č. j. 2 As 254/2016-39). Odkázat lze rovněž na usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 12. 2018, sp. zn. II. ÚS 3761/18: „Co se týká namítané zásady zákazu sebeobviňování, zdejší soud již aproboval závěr, že orgán dohledu je i pod hrozbou sankce oprávněn zavázat účastníka řízení k poskytnutí potřebných informací, a to i v případě, že mohou sloužit k prokázání protiprávního jednání i vůči němu; opačný názor by totiž znamenal eliminaci kontrolní činnosti (srov. usnesení ze dne 3. 4. 2017, sp. zn. I. ÚS 529/17, a dále usnesení ze dne 9. 10. 2018, sp. zn. II. ÚS 3140/18)[...].“

Lze tedy konstatovat, že povinnost součinnosti při kontrole pod hrozbou sankce v obecné rovině není v rozporu se zákazem sebeobviňování. Ve stěžovatelově případě je podstatné, že kontrolní orgán nepožadoval předložení dokladu prokazujícího vinu stěžovatele v případném řízení o přestupku podle zákona o silniční dopravě. Naopak požadoval předložení mobilního zařízení, v němž měly být ověřeny písemné smlouvy o přepravě osob, na jejichž základě mohl stěžovatel legálně poskytovat služby, a výzvu k součinnosti za účelem kontroly těchto smluv tak lze jen stěží považovat za rozpornou se zákazem sebeobviňování. Kontrolní orgán nepožadoval předložení ničeho, co by prokazovalo vinu stěžovatele. Hodlal ověřit existenci a náležitosti písemných smluv, které rovněž mohly požadavkům zákona o silniční dopravě vyhovovat.

Ani stěžovatelovu tvrzení, že je § 10 odst. 2 kontrolního řádu natolik vágní, že nemůže představovat hypotézu přestupku, nelze přisvědčit. Stěžovatel má pravdu, že Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2011/10 potvrdil, že je zásada předvídatelnosti postihu zásadou ústavní, jedním dechem však dodal, že „pro naplnění ústavní zásady nullum crimen sine lege není nutná předvídatelnost založená na absolutní a jednoduché (až primitivní) jistotě možného trestního postihu. To platí zejména v případech, v nichž je neurčitost právní úpravy dána oblastí, které se dotýká a která se přitom neustále proměňuje; právo a – byť opatrněji než jiné jeho oblasti – i hmotné právo trestní musí být schopné pružně a efektivně reagovat na tyto změny.“. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že kontrolní řád je obecným předpisem upravujícím státní kontrolu v nejrůznějších oblastech a nedodržování povinností stanovených zvláštními zákony může být kryto všemožnými způsoby limitovanými v podstatě jen představivostí kontrolovaných osob, a je tak zcela evidentní, že poměrně obecné vymezení kontrolních pravomocí a tomu odpovídající vymezení skutkové podstaty přestupků podle § 15 kontrolního řádu je namístě. Jak bude vysvětleno dále, i na nyní posuzované věci lze demonstrovat, že je postih uložený na základě uvedeného ustanovení předvídatelný.

Podle § 10 odst. 2 kontrolního řádu „[k]ontrolovaná osoba je povinna vytvořit podmínky pro výkon kontroly, umožnit kontrolujícímu výkon jeho oprávnění stanovených

tímto zákonem a poskytovat k tomu potřebnou součinnost a podat ve lhůtě určené kontrolujícím písemnou zprávu o odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou, pokud o to kontrolující požádá“. Nelze odhlédnout od toho, že § 8 kontrolního řádu vyjmenovává oprávnění kontrolního orgánu, jejichž výkon je kontrolovaná osoba povinna umožnit. V posuzované věci jsou relevantní především písm. c) tohoto ustanovení, podle kterého je kontrolní orgán oprávněn požadovat poskytnutí údajů, dokumentů a věcí vztahujících se k předmětu kontroly, písm. e), podle něhož smí kontrolní orgán v nezbytné míře užívat technických prostředků kontrolované osoby, a písm. f), podle kterého může v souvislosti s kontrolou kontrolní orgán vyžadovat i další součinnost. Ve stěžovatelské případě kontrolní orgán požadoval, aby mu umožnil kontrolu písemných smluv (dokumentů souvisejících s přepravou), které měly být uloženy aplikací UBER, k čemuž potřeboval stěžovatelův mobilní telefon a zároveň potřeboval v souvislosti s použitím mobilu stěžovatelu součinnost. Lze tedy uzavřít, že se z kontrolního řádu zřetelně podává, jaká oprávnění měl při kontrole stěžovatel umožnit realizovat kontrolnímu orgánu, a nelze tak hovořit o tom, že by byla postižitelnost stěžovatelského jednání nepředvídatelná.“

[19] Nejvyšší správní soud přitom neshledal důvod se od těchto svých závěrů v nyní posuzované věci jakkoliv odchylovat, a to i s přihlédnutím k podobnosti kasační argumentace v obou věcech jakož i k tomu, že rovněž další rozhodné skutkové i právní okolnosti obou případů jsou obdobné, včetně toho, že oba rozsudky městských soudů jsou postaveny na srovnatelném argumentačním základu.

[20] K námitce stěžovatele, že městský soud porušil jeho právo na spravedlivý proces tím, že odmítl provést jím navržený důkaz listinou Potvrzení o zabránění v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla ze dne 10. 4. 2018, Nejvyšší správní soud připomíná, že soud není povinen provést veškeré navržené důkazy. Zároveň však platí, že pokud soud důkaznímu návrhu nevyhoví, musí takový postup odůvodnit (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89, nebo ze dne 9. 11. 2006, č. j. 1 Azs 218/2004-89). Městský soud konstatoval, že navrhovaný důkaz shledal s ohledem na obsah správního spisu i dokazování provedené při jednání městského soudu nadbytečným, s čímž Nejvyšší správní soud naprosto souhlasí. Ani stěžovatel nezdůvodnil, čím by mělo provedení tohoto listinného důkazu přispět k objasnění skutkového stavu věci, zvláště pak za situace, kdy bylo spáchání přestupku stěžovatele správními orgány spolehlivě prokázáno. Totéž platí o stěžovatelem předkládaném protokolu o souběžně prováděné kontrole dopravce či jeho návrhu, aby byl připojen celý spis k této věci. V nyní posuzované věci je podstatné, že kontrolovanou osobou v tomto případě byl jakožto řidič taxislužby právě stěžovatel.

IV.

Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[22] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů nepřiznal.

pokračování

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 31. března 2023

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu